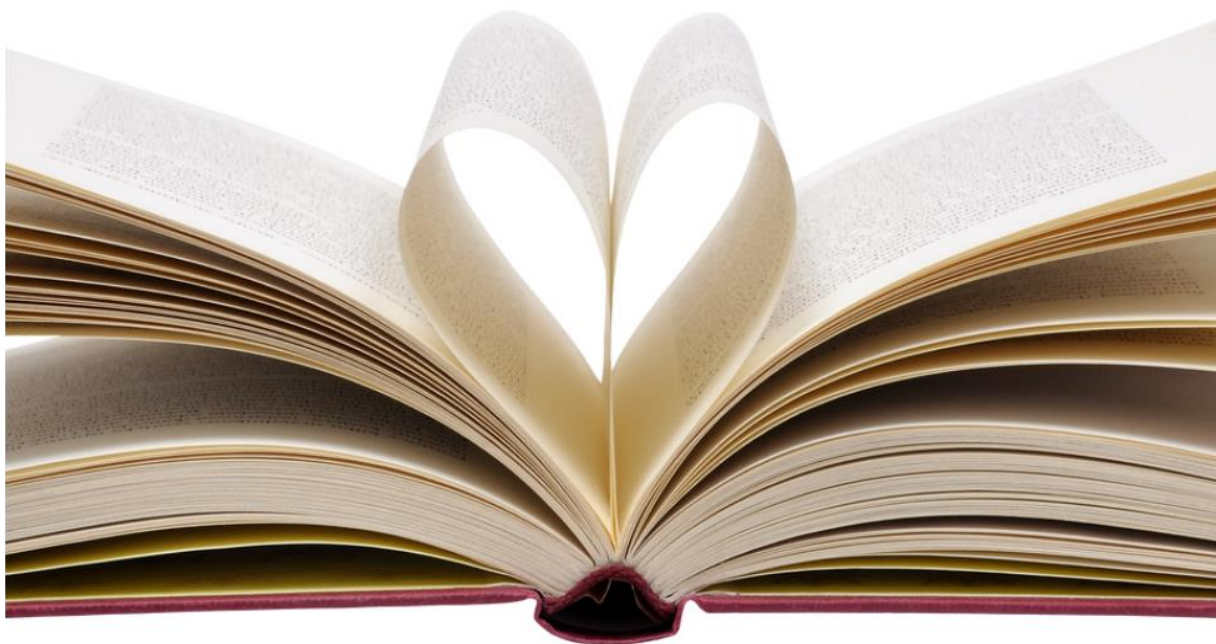

BRUSSELS, 2023

A KÖNYV,
MINT AZ EURÓPAI TUDÁSALAPÚ
GAZDASÁG HAJTÓEREJE

KÉSZÍTETTE:

Intergraf

Federation of European Publishers

Cepi

Összefoglaló

A világjárvány mindannyiunk számára bebizonyította, hogy a digitális technológiák milyen erővel segítik a munkát, a tanulást és még a társas érintkezést is. Az otthoni munkavégzés, a távoktatás és az online közösségek mozgásban tartották gazdaságunkat, tudást adtak át gyermekeinknek, és segítettek abban, hogy a fizikai elszigeteltség ellenére is kapcsolatban maradjunk szeretteinkkel. És talán kevésbé észrevehetően, de nem kevésbé jelentős mértékben a világjárvány egy másik értékes leckét is megtanított nekünk: **a nyomtatott könyvek maradandó értékét a tudás közvetítésében, szórakoztatásunkban és az információhoz való egyenlő hozzáférés támogatásában.**

Egyre több kutatás, amely akkor került előtérbe, amikor a Covid-19 megváltoztatta a munkánk, a tanulás és a játék módját, rámutat a nyomtatott könyvek előnyeire a digitális médiával szemben az ismeretszerzés bizonyos formáiban. Bár további tanulmányok kétségtelenül megerősítik ismereteinket ezen a területen, már ma is világos, hogy **a nyomtatott könyveknek a kiegyensúlyozott információs éttrend részeként kell szerepelniük** - mind gyermekeink iskoláiban, mind saját élethosszig tartó tanulási erőfeszítéseinkben.

Nem kevésbé fontos, hogy **a nyomtatott könyvek erőteljes szerepet játszanak a digitális kirekesztés elleni küzdelemben.** Az elmúlt években az európai társadalmak felismerték, hogy a nyomtatott könyvek hogyan egyenlíthetik ki a versenyfeltételeket azok számára, akik számos okból - többek között életkor és jövedelem miatt - kevésbé vannak jelen az interneten.

A fizikai könyvesboltok és könyvtárak világszerte fontos kulturális központok a helyi közösségekben, amelyek intellektuális ösztönzést és lehetőséget nyújtanak a helyi lakosok számára, hogy találkozzanak és részt vegyenek a szellemi életben.

Végül pedig **a nyomtatott könyvek fontos szerepet játszanak a gazdaságban,** különösen a körforgásos gazdaságban: Európában **fenntartható erőforrásokból állítják elő őket, és teljes mértékben újrahasznosíthatók.** A könyvek értéklánca minden képzettségi szinthez tartozó embereknek ad munkát kontinensünkön.

Az alábbiakban részletesebb adatokat mutatunk be arról, hogy a nyomtatott könyvek milyen értéket képviselnek az európai társadalmak számára az élet minden területén. Reméljük, hogy Ön is velünk ünnepli a nyomtatott könyvek által nyújtott számos előnyt, és arra ösztönözzük Önt, hogy ápolja, védje és támogassa ezt az alapvető kulturális, oktatási és gazdasági erőforrást.

A KÖNYVEK KULTÚRÁT ÉPÍTENEK

A könyvek a kultúra, a kreativitás és az elme számára felbecsülhetetlen értékű forrást jelentenek. A tudás megőrzésének és terjesztésének kulcsfontosságú eszközei, amelyek lehetővé teszik az olvasók számára, hogy szabadjára engedjék a képzeletüket, és különböző világokba meneküljenek, ami bizonyítottan fokozza az empátiát. A könyvek segítik az írástudás, a véleménynyilvánítás szabadságának, a demokratikus részvételnek és a befogadásnak az építését: a tudásalapú társadalom alapjait.

A NYOMTATOTT KÖNYVEK EGÉSZSÉGES ALTERNATÍVÁT JELENTENEK A KÉPERNYŐ ELŐTT TÖLTÖTT IDŐVEL SZEMBEN

A pánik utáni munka és oktatás azt jelenti, hogy egyre több időt töltünk a képernyők előtt: a napi távmunkától a távoktatáson át az online megbeszélésekig. A streaming terjedésének köszönhetően a szabadidőnkben is egyre több időt töltünk képernyők előtt.

Egy nemrégiben készült OECD-tanulmány (1) arról számolt be, hogy a diákok egyre több időt töltenek online az iskolában és szórakozás céljából. Egy dán 15 éves például 2018-ban heti 47 órát töltött online, ami 19 órával több, mint 2012-ben. (2) Minden elemzett országban hasonló növekedést tapasztaltak.

A tanulás és a munka módjának ez a forradalma óriási előnyökkel jár. Azt is megköveteli, hogy proaktívan keressük a kapcsolódási lehetőségeket és élvezzük az offline időt. Az OECD megállapította, hogy ha a fiatalok többet olvasnak nyomtatott formában, akkor jobban élvezik az olvasást, gyakrabban olvasnak, és jobban teljesítenek az olvasásban. (3)

1. 21st century reading – Developing literacy skills in a digital world, OECD, May 2021

2. 21st century reading – Developing literacy skills in a digital world, OECD, May 2021, page 21

3. 21st century reading – Developing literacy skills in a digital world, OECD, May 2021, page 78

A NYOMTATOTT KÖNYVEK SEGÍTIK A DIGITÁLIS SZAKADÉKON ÁTÍVELŐ MÉLTÁNYOSSÁGOT

Miközben a világjárvány kiemelte a digitális technológiák fontosságát, rávilágított a digitális eszközökkel és a használatukhoz szükséges készségekkel rendelkezők és a digitális eszközökkel nem rendelkezők közötti szakadéokra is. Európában az elmúlt négy évben mindössze 1%-kal, 43%-ról 42%-ra csökkent az elégtelen digitális készségekkel rendelkezők száma. Az 55-74 éveseknek csupán 35%-a, a nyugdíjasoknak és az inaktívoknak pedig 30%-a rendelkezik alapvető digitális készségekkel (DESI, 2020), (4).

A nyomtatott könyvek segítenek áthidalni ezt a szakadékot. Igazságosak és befogadóak, a társadalom minden tagja számára részvételi lehetőséget és egyenlő hozzáférést biztosítanak ezekhez a kulturális javakhoz.

Üdvözljük az Európai Bizottság azon célját (5), hogy 2030-ra az európai felnőttek 80%-a rendelkezzen alapvető digitális készségekkel. Még ha ezt a célt el is érjük, emberek tízmilliói maradnak digitális készségek (vagy a digitális eszközökhöz való hozzáférés) nélkül. Sőt, még a demográfiai változások figyelembevételével is, az új technológiák gyors ütemű piacra lépése miatt a digitális szakadék még 2030 után is fennmarad.

Az online és offline közötti méltányosság biztosításának fontosságát külön megemlítik az idős emberek emberi jogairól, részvételéről és jólétéről szóló tanácsi következtetések, a digitalizáció korában (6) és az új fogyasztóvédelmi menetrendben (7) - valamint általánosabban az idősödéssel és a fogyatékossgal kapcsolatos különböző kérdésekben.

4. The Digital Economy and Society Index 2020 (DESI) ([link](#))

5. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52021DC0118> ([link](#))

6. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11717-2020-REV-2/en/pdf> ([link](#))

7. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0696> ([link](#))

A NYOMTATOTT KÖNYVEK A LEGJOBB ESZKÖZÖK A HOSSZABB SZÖVEGEK OLVASÁSÁHOZ

A nyomtatott tankönyvek létfontosságú szerepet játszanak az európai oktatás jövőjében. 2014 és 2018 között egy közel 200 európai tudósból álló hálózat négy éven keresztül empirikus kutatásokat és vitákat folytatott a digitalizáció olvasásra - különösen a diákokra és a fiatalokra - gyakorolt hatásairól (8). 2014-ben a COST Action E-READ kezdeményezés 54 egyedi kísérlet metaanalízise alapján, amelyekben 19 ország több mint 170 000 résztvevője vett részt, a következőket állapította meg: „A papír továbbra is az előnyben részesített olvasási közeg a hosszabb, önálló szövegek esetében, különösen, ha az olvasás célja a mélyebb megértés és a szövegek megtartása, és... a papír támogatja a legjobban a hosszú terjedelmű információs szövegek olvasását”.

A tanulmány hozzáteszi: „A hosszú szövegek olvasása felbecsülhetetlen értékű számos kognitív teljesítmény, például a koncentráció, a szókincsépítés és a memória szempontjából”. Rendkívül fontos, hogy ez a fiatalabb generációra - az úgynevezett „digitális bennszülöttekre” - is igaz.

A tanulmányok szerint az emberek ma már kevésbé olvasnak jól a képernyőkön, mint néhány évvel ezelőtt, függetlenül a korcsoporttól és a digitális környezetekkel kapcsolatos korábbi tapasztalatoktól.

Ezeket a megállapításokat az OECD kutatása is alátámasztja. (9) E tanulmány szerint „a digitális szövegek gyakoribb olvasása [...] negatív összefüggést mutat az olvasási teljesítménnyel” - még a diákok és az iskolák társadalmi-gazdasági profiljának figyelembevételét követően is. (10) Azok a diákok, akik többet olvasnak nyomtatott formában, jobban teljesítenek. Az olvasás típusa is számít. Például „a fikciós szövegek gyakoribb olvasása 55 országban és gazdaságban pozitív kapcsolatban állt az olvasási teljesítménnyel” (11).

Az emberek képernyőn olvasás közben is túlbecsülik a szövegértésüket (12).

Oktatási rendszereink jövőbiztosítása érdekében biztosítanunk kell a nyomtatott és a digitális anyagok kombinációját, felismerve mindkettő erősségeit és gyengeségeit. A koncentráció, a szövegértés, a szövegmegőrzés és a mély olvasási készségek fejlesztése szempontjából a nyomtatott anyag a legjobb.

8. COST Action E-READ, Stavanger Declaration

9. 21st century reading – Developing literacy skills in a digital world, OECD, May 2021

10. 21st century reading – Developing literacy skills in a digital world, OECD, May 2021 page 120

11. 21st century reading – Developing literacy skills in a digital world, OECD, May 2021, page 123

12. COST Action E-READ, Stavanger Declaration

A NYOMTATOTT KÖNYVEK FENNTARTHATÓAK

A könyvek értéklánca kulcsszerepet játszik Európa zöld átállásában. A könyvek papírból készülnek: ez egy újrahasznosítható, megújuló nyersanyag és a biogazdaság egyik központi eleme. Az európai erdőket fenntartható módon kezelik, és a papír újra hasznosításának aránya Európában elérte a 71,4%-ot (13). A nyomtatás eredendően fenntartható, és az értéklánc teljes hosszában a vállalatok és az egyének arra töreksenek, hogy folyamatosan javítsák ezeket a referenciákat. Hogy csak egy aktuális példát említsünk, jelenleg a nyomdák lépéseket tesznek termékeik szénlábnyomának csökkentése érdekében (14).

A NYOMTATOTT KÖNYVEK NÉLKÜLÖZHETETLENEN AZ EURÓPAI GAZDASÁG SZÁMÁRA

A könyvek értéklánca az európai gazdaság fontos része, amely számos kis- és középvállalkozást foglal magában a nyomdaiiparban és a tágabb értelemben vett kreatív ágazatban. A könyv értéklánc olyan vállalatokból áll, amelyek minőségi munkahelyeket biztosítanak minden képzettségi szint munkavállalóinak. A COVID-19 és a könyvesboltok bezárása drasztikusan csökkentette az eladási számokat, ami a lánc más részeire is kihatott. Ez veszélyeztette a teljes könyves értéklánc jövedelmezőségét, amelynek helyzete amúgy is törékeny volt. 2021-ben és különösen 2022-ben az eladások újra fellendültek, de a nehézségek továbbra is fennállnak. A szerzők, kiadók, könyvesboltok, nyomdák és papírgyártók, akik együtt dolgoznak azon, hogy könyvek kerüljenek a kezünkbe, mind hozzáadott értéket teremtenek az európai gazdaság számára.

13. European Paper Recycling Council, Monitoring Report 2021
14. Intergraf Roadmap on Carbon Footprint

A NYOMTATOTT KÖNYVEK NÉLKÜLÖZHETETLENEK A KÖZÖSSÉGEK FEJLŐDÉSÉHEZ

A szerzők, kiadók, nyomdák és könyvkereskedők oktatási, kulturális és gazdasági szempontból is fontos hozzájárulást nyújtanak a közösségek és a társadalom egészének. A könyvek értéklánca alapvető fontosságú ahhoz, hogy mindenki számára hozzáférést biztosítson az irodalomhoz és a kultúrához, és hogy javítsa az olvasási teljesítményt és szokásokat az egész társadalomban.

Bár a digitális technológiák nagyon hasznosnak bizonyultak a világjárvány okozta nehézségek leküzdésében, nem hagyhatjuk figyelmen kívül a nyomtatott könyvek szerepét. Azok számára, akik több időt töltenek online, a nyomtatott könyvek felbecsülhetetlen lehetőséget nyújtanak a kikapcsolódásra és a relaxációra. Mivel a nyomtatott könyvek tisztességesek és befogadóak, biztosítják, hogy a társadalom minden tagja - még azok is, akik nem rendelkeznek digitális készségekkel vagy eszközökkel - hozzáférjen a kultúrához, ami ma fontosabb, mint valaha.

FELHÍVJUK AZ EURÓPAI ÉS A NEMZETI HATÓSÁGOKAT, HOGY

- **ünnepeljék az olvasás és a könyvek szerepét a kultúra és az oktatás területén;**
- **ismerjék el a könyvek bizonyított előnyeit a kritikai gondolkodás fejlesztésében;**
- **ápolják a könyvesboltokat, mert fontos szerepet játszanak a helyi életben és a közösségekben betöltött szerepükben;**
- **ismerjék el a nyomtatott könyvek értékét, mint a befogadás eszközeit, valamint a megfelelő digitális készségekkel, eszközökkel vagy hozzáféréssel nem rendelkező emberek, az idősek, a fogyatékkal élők és mások, akik kevésbé vannak online, védelmében betöltött szerepüket;**
- **törekedjenek a digitális és a nyomtatott könyvek megfelelő keverékére a szórakoztatás és az oktatás területén, felismerve a nyomtatott könyvek előnyeit a megértés és a kritikai gondolkodás fejlesztése szempontjából;**
- **támogassák a digitalizáció olvasási teljesítményre és más készségek fejlődésére gyakorolt hatását mérő további független kutatásokat.**

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Intergraf

Intergraf is the European federation representing the printing industry.

Avenue Louise 130A
1050 Brussels
Belgium

+32 (0) 2 230 86 46
office@intergraf.eu
www.intergraf.eu

FEP

FEP is the Federation of European Publishers.

Chaussée d'Ixelles 29 (Galerie
Toison d'Or) - Box 4
1050 Ixelles
Belgium

+32 (0) 2 770 11 10
info@fep-fee.eu
www.fep-fee.eu

Cepi

Cepi is the Confederation of European Paper Industries.

Avenue Louise, 250 (Box 80)
1050 Brussels
Belgium

+32 (0) 2 627 49 11
mail@cepi.org
www.cepi.org